U Šulců: šenk, v němž hostinský ukrýval válečné uprchlíky z Anglie

Ke konci války schovával hostinský ve skrýši v podkroví válečné uprchlíky. Poděkoval mu za to anglický velitel spojeneckých vojsk. O pár let později však skončil hostinský v uranových dolech. **Seriál MF DNES Staleté hospody** pokračuje.

U Šulců Chotečský hostinec, jehož historie sahá do poslední čtvrtiny 19. století. 3xFoto: Ondřej Littera, MF DNES

CHOTEČ Hostinec U Šulců v Chotči na Jičínsku klame letopočtem 1920 na blednoucí omítce. Ten však jen připomíná, kdy někdejší majitel nechal přistavět nový sál.

Historie šenku sahá do poslední čtvrtiny 19. století. A každého tuláka po stoletých hospodách v sále potěší zachovalá původní plátěná kulisa zámeckého parku, v níž ochotníci kdysi odehráli řadu zábavných kusů.

Výčep má sice nový pult, ale na stěnách visí staré reprodukce postav a výjevů z Prodané nevěsty. Jsou tu také staré židle či původní, avšak zrekonstruovaný stůl pro mariášníky. Se šuplíky na desetníky či koruny na každé straně.

A pak tu visí rarita. Děkovný dopis, který majiteli hostince a zároveň starostovi Chotče Františku Šulcovi zaslal v roce 1945 jeden z nejvýznamnějších velitelů britské armády, polní maršál Harold Rupert Alexander.

Ten působil od invaze Spojenců v roce 1944 jako vrchní velitel spojeneckých vojsk ve Středomoří. Hostinskému v malé české vesničce dopisem děkoval za to, že před koncem druhé světové války ve stodole ukrýval před nacisty uprchlé anglické vojáky.

Ze sirotka se stal „Němec jak poleno“, skončil jako starosta

Vraťme se ale o pár desetiletí zpět. Příběh Františka Šulce začíná už v předminulém století. Zpracovala ho jeho prapravnučka Daniela Grohová.

Psal se rok 1883 a ve vesničce nedaleko Chotče, v Prostřední Nové Vsi, osiřel ve třech letech malý František. Ujal se ho strýc Josef Lánský a odvezl do Berlína. Oba se vrátili až po patnácti letech.

V roce 1896 koupil Josef Lánský zvaný „Berlíňák“ hospodu v Chotči, která ale už tehdy byla hostincem. František Šulc se z Německa vrátil jako sedmnáctiletý vyučený obchodní příručí.

Podle pamětníků z něj byl Němec jak poleno. Uměl perfektně německy, což se mu později vyplatilo. Hospodu tvořily na počátku 20. století jen dvě místnosti, kuchyň a lokál. S přestavbou začal roku 1918 zmíněný František Šulc, který podnik převzal už roku 1903. Po vzniku Československa nechal postupně přistavět další místnosti, krámek se smíšeným zbožím a stodolu, protože vedl i menší hospodářství.

Přistavěl sál, který využívali sokolové, gymnasti, později hráči ping-pongu. Často se tu pořádaly a vlastně dodnes pořádají bály i maškarní plesy. Svého času tu vystupovalo i ochotnické divadlo.

Po dokončení rekonstrukce v roce 1924 však předal hostinec Marii a Bedřichu Šulcovým, tedy snaše a synovi. Sám se věnoval jen vážené funkci starosty, kterou zastával od roku 1912 až do konce druhé světové války. Vedl také místní kampeličku a byl akcionářem novopackého pivovaru. Novopacké pivo se ostatně v Chotči točí dodnes.

Sekáči budili šenkýře brzy ráno, Šulc proto vymyslel zlepšovák

Hospoda hučela hlavně večer, ale na kořalku se k Šulcům chodilo i brzy ráno. A to v létě, kdy najaté party sekáčů šly ve čtyři hodiny ráno sekat rosou svlažené louky. Často klepali U Šulců na okno, aby jim hostinský naplnil limonádovou láhev oblíbenou žitnou. A budili ho. Proto Bedřich Šulc zavedl „zlepšovák“. Sedláci si večer donesli sklenici opatřenou jménem a hostinský jim jejich porci žitné nachystal už večer.

Podle místní kroniky si sekáči „museli dát“ ráno panáka. Až pak jim ženy na pole donesly snídani. Nadějná léta první republiky skončila protektorátem. A ke konci druhé světové války se v hospodě U Šulců ukrývali ruští a angličtí uprchlíci. Byl mezi nimi i anglický letec, který prchl ze zajetí.

Švagr současné majitelky Ladislav Groh, který se zajímá o historii podniku, stoupá starými dřevěnými schody ve stodole k místu, kde býval úkryt.

Stále je tu dědečkova dílna vonící starým dřevem. Stojí v ní letitý ponk, staré skříně a v přihrádkách spousta náčiní, hřebíků a všelijakého harampádí. Groh otevírá v rohu malé místnosti úzká dřevěná vrátka a za nimi je temný úzký prostor. Tady se letci ukrývali.

„Vede sem zbytkem stodoly průduch, aby to v úkrytu větralo,“ ukazuje Ladislav Groh. Ten se svou švagrovou a ženou asi před rokem pořídil tříhodinový videozáznam, v němž příbuzní vzpomínají na historii hospody i na utečence.

Ukrytý Angličan riskoval, s místními šel i tancovat

Františku Šulcovi za války pomáhala perfektní němčina. „Chodil často jako starosta na okres žehlit průšvihy místních a vytvořil si tam postupně skupinu informátorů. Ti mu hlásili, když se do Chotče chystala nějaká razie ze strany nacistů. Razie se zprvu týkaly hlavně hospodářů, kteří v době nedostatku ukrývali před Němci část potravin, aby je nemuseli povinně odevzdávat,“ vzpomíná Miroslav Šulc.

Mariášnický stůl a úkryt Ladislav Groh ukazuje místo, kde se za války ukrývali angličtí uprchlíci.

Šulcovi Ženich Bedřich s nevěstou Marií. Vpravo sedí jeho otec František Šulc. Podnik na začátku 20. století.

Před Němci se schovávalo obilí i slepice, neboť z každé se musela odevzdávat říši určitá část vajec. Ke konci války ale začali Šulcovi ve stodole ukrývat uprchlíky. „Děda i otec stáli při jedné ze šťár dokonce u zdi. Kdyby tehdy Němci někoho našli, nedopadlo by to moc dobře,“ říká muž dcery Bedřicha Šulce Josef Vích.

Pamětníci na záznamu připomínají i razii, kdy kolona Němců jedoucí z Jičína vtrhla do několika stavení v Chotči. V domě u Menšíků našli ruského uprchlíka v posteli. „Už nevím, co se stalo s tím Rusem, ale Menšíkovy tehdy chtěli Němci zastřelit,“ vzpomíná na záznamu Miroslav Šulc, který asi půl roku po natočení videa zemřel.

Konec války už byl na dohled a tak pamětníci vzpomínají, že jeden z ukrývaných Angličanů příliš nedbal na bezpečnost lidí v obci. „Začalo to tím, že přišel v anglickém mundúru do vesnice a hledal úkryt. Lidé ho hned odvedli ke starostovi. Ten ho schoval v hostinci v kamrlíku pro služky. Když mu tam táta chtěl zanést nějaké deky, aby mu nebylo zima, zjistil, že Angličan je pryč. A on se promenádoval v civilu vesnicí,“ vzpomínal Miroslav Šulc. Angličan se rychle spřátelil s mladými, dokonce vyrazili do Svatojánského Újezdu na taneční zábavu! „A ten hazardér si ještě natáhl tu anglickou leteckou kombinézu na sebe,“ zlobil se trochu ještě po letech na spojeneckého vojáka vypravěč.

This certificate is awarded to
František ŠULC
as a token of gratitude for and
appreciation of the help given to the
Sailors, Soldiers and Airmen of the
British Commonwealth of Nations,
which enabled them to escape from, or
evade capture by the enemy.

Generálův děkovný dopis.

Němci málem úkryt odhalili, Šulcovi pomohli „národní hosté“

František Šulc také pomáhal ruským zajatcům, kteří uprchli z transportů nebo německého zajetí. „V nedalekých Lužanech v jednom ze statků vždy přenocovali. Děda pro ně organizoval v naší hospodě sbírky jídla, obyčejně do pětadvacetilitrových flašek na mléko. Pak to někdo naložil na vůz a vozilo se to do Lužan,“ vzpomíná Miroslav Šulc.

V obci se různě ukrývalo až dvaasedmdesát uprchlíků. Chotčí procházeli od roku 1944 také takzvaní „národní hosté“. Tak se muselo říkat Němcům, kteří prchali před postupujícími ruskými vojsky. Měli povozy, dobytek a nakradený majetek a mířili do Německa. Každý starosta jim musel zajistit ubytování. Dostali nocleh i v pokoji služky U Šulců. Několikrát.

A právě jejich existence možná zachránila rodině Šulců životy v době, kdy se ve stodole za tenkými dveřmi ukrýval Angličan. V té době totiž vtrhli opět do hospody Němci a rovnou udeřili na Františka Šulce, že schovává uprchlíky.

Ten ale řekl, že tu bydlí jen „národní hosté“. V té době už jeden Němec stál nohou na prvním dřevěném schodu vedoucím ke skrýši. „První Němec ale mávl rukou, že pokud v hospodě bydlí národní hosté, nebudou tam schovávat ještě nepřátele říše,“ vzpomíná na záznamu Miroslav Šulc.

Komunisté poslali hostinského na čtyři roky do uranových dolů

Přestože získali Šulcovi poděkování od nejvyššího anglického generála, neměli mít po válce klid.

Nastal rok 1948 a rok nato komunistická státní policie zatkla Bedřicha Šulce pro údajnou spolupráci s diverzní skupinou nějakého Maděry. Toho hostinský potkal jen párkrát a znal ho jen letmo. „Zatčen jsem byl 26. června v půl třetí ráno a vypadalo to, jako by zatýkali několikanásobného vraha,“ vzpomíná sám Bedřich Šulc v dokumentu, který sepsal v roce 1968 a po invazi ho s přáteli zakopal v lese v krabici. Teprve loni krabici někdo našel a dokument se dostal i do Chotče. „Vzbudili mě bouřením na okna ložnice. Když jsem otevřel, naskákali do ložnice čtyři příslušníci StB se samopaly. Provedli prohlídku a zabavili mi malorážku a brokovnici po otci, z níž se dvacet let nevystřelilo,“ vzpomínal Šulc.

Prodělal výslech s fackami a hrubými urážkami a pk ho pustili domů. V červnu 1950 ale usedl na lavici obžalovaných s dalšími jednasedmdesáti lidmi. Prý věděl o trestné činnosti Maděry a neoznámil ji. Prý mu Maděra v roce 1949 řekl, že se vrátil ze západního Německa a že si obstarává vysílačku. „Byla to lež. Maděra se stavil v hostinci jen na chvíli pro rohlíky a viděli jsme se pět minut,“ píše Bedřich Šulc.

Přesto ho komunistický soud poslal do uranových dolů, kde strávil těžké čtyři roky. O podnik se mezitím starala jeho žena Marie Šulcová a provozovala jej až do roku 1959. Poté už převzala podnik Jednota. Ta ho měla v majetku jednatřicet let.

Marie Šulcová pracovala v hostinci dál jako vedoucí a po jejím odchodu do důchodu v roce 1969 jej vedlo několik hospodských. V roce 1991 stát vrátil hostinec Bedřichu Šulcovi. Jen si musil svoje věci jako pípu, židle a stoly odkoupit zpět.

Petr Broulík

Očima čtenářů

Scelet
Před Tublatankou vystoupila U Bejka v Dolní Kalné místní kapela Scelet. 2 x foto: Michal Zeman, zemikm.rajce.net

Publikum ve varu Rock v Dolní Kalné si užily desítky fanoušků.

V pevnosti
Hradecký skautský oddíl Jednička vyrazil prozkoumat podzemí v josefovské pevnosti. Foto: J. Dytrych, jednickarajce.net

Tublatanka
Populární slovenské trio nadchlo hospodu U Bejka.
Foto: Michal Zeman, zemikm.rajce.net